

Hallituksen esitys Eduskunnalle ammatillisten oppilaitosten ja lukion yhteistoimintaa koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan koulutuksen raja-aitojen madaltamista ja eri oppilaitosten yhteistoimintamahdollisuuksien lisäämistä peruskoulun jälkeisessä koulutuksessa. Lukiolakia, iltalukiolakia ja ammatillista oppilaitoksista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että näiden oppilaitosten oppilaat voisivat valita opintoja myös toisesta oppilaitoksesta. Toissijaisina oppilaitoksina tulisivat kysymykseen kaikki opetusministeriön ja opetushallituksen toimialaan kuuluvat peruskoulun jälkeistä koulutusta järjestävät koulut ja oppilaitokset. Vastaavasti lukioissa, iltalukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa voitaisiin antaa opetusta toisesta oppilaitoksesta tuleville oppilaille. Toisessa oppilaitoksessa suoritettut opinnot merkittäisiin oppilaan todistukseen. Tietyillä edellytyksillä oppilas voisi korvata toisessa oppilaitoksessa suoritetuilla opinnoilla oman oppilaitoksensa opetus suunnitelman mukaisia opintoja. Oppilaitosten opetusta koskeva yhteistoiminta on tähän asti edellyttänyt opetus-

ministeriön tai opetushallituksen myöntämää kokeilulupaa. Esityksen mukaan oppilaiden osallistuminen toisessa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen olisi jatkossa oppilaitosten ylläpitäjien sopimuksiin perustuvaa normaalia toimintaa, johon ei tarvittaisi valtion kouluvi-
ranomaisten myötävaikutusta.

Toisessa oppilaitoksessa opetusta saavia oppilaita ei otettaisi toisen oppilaitoksen oppilaiksi. Yhteistoiminnat muut ehdot muun muassa oppilaitosten kesken mahdollisesti suoritettavat korvaukset jäisivät ylläpitäjien harkintaan. Peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annettua lakia ja ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annettua lakia ehdotetaan samassa yhteydessä muutettavaksi niin, ettei edellä tarkoitettua opetusta järjestävän oppilaitoksen saamia tuloja vähennettäisi valtionosuutta ja kotikuntaosuuksia ja -korvauksia laskettaessa.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

PERUSTELUT

1. Johdanto

Suomalainen peruskoulun jälkeinen koulutusjärjestelmä on perinteisesti jakautunut yleisivistävään lukioon ja ammatillisen pätevyyden tuottavaan ammattikoulutukseen. Valtioneuvoston eduskunnalle toukokuussa 1990 antamassa koulutuspoliittisessa selonteossa ”Suomen koulutusjärjestelmä, koulutuksen taso ja kehittämislinjat” on koulutusjärjestelmäämme luonnehdittu jyrkkärajaiseksi ja todettu tar-

peelliseksi koulumuotojen raja-aitojen madaltaminen tai poistaminen. Selonteossa on koulutuksen kehittämisen tavoitteeksi esitetty muun muassa koulutustason nostaminen ja koulutuksen sisältöjen kehittäminen siten, että koulutus antaa jokaiselle nykyistä paremmat mahdollisuudet yhteiskunnan ja työelämän jatkuvan muutoksen hallintaan sekä yksilöllisten koulutustarpeiden huomioon ottamiseen nykyistä korostuneemmin. Koulutuspoliittisessa selonteossa korostetaan toisaalta lukion kehittämistä

ja toisaalta ammattikoulutuksen kehittämistä ja laaja-alaistamista. Lisäksi lukion ja ammatillisten oppilaitosten yhteistyöstä hankitaan tietoa kokeilujen avulla ja laajentamalla kokeilutoimintaa. Eduskunnan sivistysvaliokunta totesi koulutuspoliittisesta selonteosta antamassaan mietinnössä (SiVM 11/1990 vp) lukion ja ammatillisten oppilaitosten yhteistyöhön perustuvien koulutuskokeilujen tavoitteiden olevan oikeat ja arvioi, että oppilaitosten yhteistyöllä voidaan poistaa peruskoulun jälkeisen koulutuksen epäkohtia sekä kehittää koulutusta sen tason kohottamiseksi, yksilön, työelämän ja koko yhteiskunnan tieto- ja taitotarpeiden tyydyttämiseksi, joustavien ja yksilöllisten valinnanmahdollisuuksien lisäämiseksi ja koulutusmahdollisuuksien monipuolistamiseksi sekä koulutusjärjestelmän toimintakyvyn parantamiseksi. Lukion kehittämisen tavoitteiksi sivistysvaliokunta asetti lukion valinnaisuuden ja joustavuuden lisäämiseen niin, että lukion hyvä taso säilytetään.

Valtioneuvosto edellytti hyväksyessään keskiasteen koulutuksen kehittämisohjelman vuosille 1989—91, että ammatillisten oppilaitosten ja lukion opetusjärjestelyjen yhteensovittamiseen perustuvaa samanaikaisesti ammatitutkintoon ja ylioppilastutkintoon johtavaa yhteistyötä lisätään ja kokeilutoimintaa laajennetaan. Kehittämisohjelman mukaan kokeilutoiminnan tavoitteena on ammatillisen koulutuksen osalta luoda ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille joustavat mahdollisuudet ja nykyistä paremmat valmiudet lukion oppimäärien ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Lukion osalta tavoitteena on ammatillisten opintojen edellyttämien valmiuksien kehittäminen lukiossa, ei kuitenkaan ammatillisten lukioden kehittäminen.

2. Nykyinen tilanne

2.1. Peruskoulun jälkeistä koulutusta järjestävien oppilaitosten yhteistoiminta

Mahdollisuudet yhteistoimintaan lukioden ja ammatillisten oppilaitosten välillä ovat 1980-luvulla keskiasteen koulunuudistuksen myötä lisääntyneet. Yhteistoiminta on ollut kuitenkin melko vähäistä ja koskenut lähinnä yhteisten tilojen ja välineiden sekä jossain määrin yhteisten opettajien käyttöä. Muiden kuin lukioden ja ammatillisten oppilaitosten välillä yhteisoi-

mintaa ei juurikaan ole ollut. Lukiolain 18 §:n 2 momentin (262/91) mukaan lukion opetusta voidaan antaa myös koulun ulkopuolella. Säännös mahdollistaa esimerkiksi opetuksen antamisen toisen oppilaitoksen tiloissa. Lukiolain 18 §:n 4 momentin (172/91) mukaan johtokunta voi erityisestä syystä, sen mukaan kuin asetuksella annetulla säädetään, päättää, että jonkun oppilaan opiskelu järjestetään osittain toisin kuin lukiolaissa ja sen nojalla asetuksella säädetään ja niiden nojalla määrätään. Lukioasetuksen 33 §:n (177/91) mukaan johtokunnan tulee ennen päätöksen tekemistä selvittää, myönnetäänkö oppilaalle ylioppilastutkinnosta annetun asetuksen 3 a §:n mukainen vapautus. Hallituksen esityksen (HE 197/1990 vp) perusteluiden mukaan säännöstä voitaisiin soveltaa esimerkiksi ulkomailta Suomeen muuttaviin henkilöihin, joita ei ole kohtuullista vaatia osallistumaan toisen kotimaisen kielen opetukseen. Säännöstä voitaisiin soveltaa kuitenkin myös siten, että oppilaan suoritukset toisessa oppilaitoksessa hyväksyttäisiin suorituksiksi lukiossa. Säännöksen soveltamista rajoittaa kuitenkin se, että järjestely tulee kysymykseen vain erityisestä syystä. Samanaikaisesti mainitun lainmuutoksen kanssa tuli voimaan eräitä muitakin muutoksia lukioasetukseen (718/84). Lukioasetuksen 41 §:n 7 momentin mukaan lukion rehtori voi sallia, että lukion oppilas voi suorittaa opetukseen osallistumatta lukion opetussuunnitelmaan kuuluvan kurssin tai oppimäärän. Säännös antaa näin ollen mahdollisuudet siihen, että oppilas voi hankkia kurssin tai oppimäärän sisältämät tiedot ja taidot muussakin oppilaitoksessa. Säännös ei vapauta oppilasta kuitenkaan osallistumasta kuulusteluihin omassa oppilaitoksessaan. Edellä mainittujen uusien lukiosäännösten soveltamisesta ei ole vielä kertynyt tietoja. Säännökset koskevat myös iltalukioita.

Yhteisistä opettajista annettu laki (539/80) tuli voimaan vuoden 1981 alusta. Yhteisiä opettajia voi lain mukaan olla peruskouluilla, lukioilla, kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluilla, kansalais- ja työväenopistoilla, musiikkioppilaitoksilla, urheiluopistoilla, lastentarhanopettajaopistoilla, kansanopistoilla ja ammattikasvatushallituksen alaisilla ammatillisilla oppilaitoksilla. Lain ensisijainen tarkoitus on turvata opettajien työllisyys. Opettajalle voidaan osoittaa tunteja toisesta oppilaitoksesta vain, mikäli omasta oppilaitoksesta ei ole saatavissa riittävästi tunteja opetusvelvollisuu-

den täyttämiseksi. Lukuvuonna 1990—91 luki-oilla ja ammatillisilla oppilaitoksilla oli noin 20 yhteistä opettajaa.

2.2. Yhteistoimintakokeilut

Useat kunnat ja yksityiset oppilaitosten ylläpitäjät ovat 1980-luvun puolivälistä alkaen tehneet esityksiä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opetusyhteistyön aloittamiseksi. Yhteistyöehdotukset ovat koskeneet toisaalta sitä, että ammatillisten oppilaitosten opistoasteen ja kouluasteen opiskelijat voisivat suorittaa lukion aineita tai lukion kokonaan sekä ylioppilastutkinnon ja toisaalta sitä, että lukion oppilaat voisivat ottaa ohjelmaansa oppiaineita ammatillisista oppilaitoksista. Suurin osa ehdotuksista on koskenut varsin pienimuotoista, useimmiten kahden oppilaitoksen yhteistyötä. Yhteistyötarpeita kokeiluhankkeiden esittäjät ovat perustelleet koulutuksen monipuolistamisella ja laaja-alaistamisella sekä uudella yleissivistävää ja ammatillista opetusta yhdistävällä koulutusvaihtoehdolla. Yhteistoimintaa on perusteltu myös alueellisin syin ja pyritty löytämään harvaanasuttujen alueiden käyttöön ratkaisuja, jotka mahdollistavat paikkakunnan koulutustilojen ja opettajavarojen taloudellisen käytön. Tärkeänä on pidetty ammatillisen koulutuksen ja lukion vuorovaikutuksen lisääntymistä ja opintojen päällekkäisyyksien poistamista. Yhteistoimintaa on perusteltu lisäksi taloudellisuudella, koska kahden tutkinnon, ammatillisen tutkinnon sekä lukion ja ylioppilastutkinnon, suorittaminen lyhentää niiden yhteenlaskettua koulutusaikaa.

Ammatillisen koulutuksen kannalta yhteistyökokeiluissa on keskeistä se, että opiskelijat voivat laajentaa jatko-opintokelpoisuuttaan, minkä on oletettu toisaalta lisäävän ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja toisaalta antavan lukiolaisille mahdollisuuksia tutustua eri ammattialoihin sekä valmiuksia ammatillisiin opintoihin.

Yhteenvetona kehittämistarpeista ja epäkohdista voidaan todeta, että lukion ja ammatillisten oppilaitosten välinen jyrkkä raja samoin kuin korkeat raja-aidat eri alojen ammatillisten oppilaitosten välillä ovat jäykistäneet koulutusjärjestelmän toimintaa ja estäneet nuorten mahdollisuuksia nykyistä monipuolisempaan koulutusvaihtoehtojen valitsemiseen ja niiden omakohtaiseen kokeilemiseen samoin kuin uu-

denlaisten sekä yleissivistävää että ammatillista opetusta sisältävien koulutusurien luomiseen. Aloitteet yhteistyön mahdollistamiseksi ja nykyistä joustavampiin opetusjärjestelyihin siirtymiseksi ovat tulleet erityisen voimakkaana oppilaitoksista. Suuntaus vastaa yhteiskunnassa muutoinkin yleistyvää organisaatioiden jäykkyyden purkamista, mikä sellaisenaan on myös koulutuksen kannalta tärkeä kasvattava tekijä ja esimerkki nuorille. Opetusyhteistyötä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kesken on järjestetty kokeiluina lukiolain 58 §:n ja lukioasetuksen 122 §:n nojalla sekä ammatillisista oppilaitoksista annetun lain (487/87) 36 §:n ja ammatillisia oppilaitoksia koskevien asetusten (491—501/87) asianomaisten säännösten nojalla. Opetusministeriön ja keskusvirastojen luvalla.

Vuonna 1985 tuli ammattikasvatushallitukseen ja kouluhallitukseen kokeiluhakemuksia kuudelta paikkakunnalta. Lukuvuodeksi 1990—91 kokeiluhakemuksia tuli ammattikasvatushallitukseen 38 ja kouluhallitukseen 23. Lukuvuoden 1991—92 kokeiluhakemuksia koskeissa kirjeissään keskusvirastot totesivat, ettei yhteistyökokeiluja laajenneta, koska oppilaitosten yhteistyötä on tarkoitus kokeilla nuorisasteen koulutuskokeiluissa. Yhteistyökokeiluja alkoi vuonna 1988 kaksi. Vuonna 1989 luvan sai 11 hanketta ja vuonna 1990 neljä. Muutama kokeiluista ei kuitenkaan käynnistynyt pääasiassa virkaehtosopimuskysymysten vuoksi. Syksyllä 1991 kokeiluja oli käynnissä 13. Ensimmäiset kaksi yhteistyökokeiluissa olutta opiskelijaa suoritti ylioppilastutkinnon syksyllä 1991. Kotkassa 1988 alkaneesta yhteistyökokeilusta ylioppilastutkintoon osallistuu ensimmäinen opiskelijaryhmä keväällä 1992. Ammatillisia tutkintoja ei kokeiluissa ole vielä suoritettu. Koska kokeilujen ensisijainen tarkoitus on hankkia tietoa koulutuksen kehittämiseksi, on kokeiluhankkeiksi valittu usean tyyppisiä kokeiluja eikä samaa tyyppiä olevaa hanketta ole kokeiluun otettu kovin monta. Yhteistyön muotoja ovat muun muassa ammatillisen tutkinnon sekä lukion oppimäärän suorittaminen joko päivälukiassa tai iltalukiassa siten, että koulutusaika on yhteensä noin neljä vuotta. Osassa kokeiluja opiskelijat suorittavat ylioppilastutkinnon yksityisopiskelijoina, osassa on lisätty valinnaisaineiden määrää ja osassa on tavoitteena suorittaa vain osa ammatillisesta tutkinnosta lukion oppimäärän rinnalla, jolla kuitenkin lisätään opiskelijoiden valinnanmah-

dollisuuksia. Yhdessä kokeilussa yhteistyö painottuu tehostettuun, oppilaitosten yhdessä toteuttamaan oppilaanohjaukseen.

Kokemusten perusteella vaikuttaa siltä, että yhteistyöhankkeilla on ilmeisesti myös oppilaitosten omaa kehittämistoimintaa innostava merkitys.

2.3. Nuorisoasteen koulutuskokeilut

Opetusministeriö ei ole vuoden 1990 jälkeen myöntänyt lupia uusiin yhteistyökokeiluhankkeisiin lukiolainsäädännön eikä ammatillisia oppilaitoksia koskevan lainsäädännön perusteella. Yhteistyötarpeet on vuoden 1990 jälkeen kanavoitu nuorisoasteen koulutuskokeiluihin. Hallitus antoi joulukuussa 1990 eduskunnalle esityksen laiksi nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista (HE 320/1990 vp). Esityksen mukaan kokeilujen tarkoituksena on hankkia kokemuksia peruskoulun jälkeisen koulutuksen kehittämistä varten pitäen tavoitteena koulutustason kohottamista, yhteiskunnan ja työelämän uusien tietojen ja taitotarpeiden tyydyttämistä, yksilöllisten opintokokonaisuuksien muodostamista ja koulutusmahdollisuuksien monipuolistamista. Eduskunta hyväksyi lakiehdotuksen. Laki vahvistettiin helmikuussa 1991 ja se tuli voimaan maaliskuun 1991 alusta.

Nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetun lain (391/91) 2 §:n mukaan nuorisoasteen koulutuskokeilussa yksi tai useampi ammatillinen oppilaitos ja lukio järjestävät opetusta pääsääntöisesti yhteistyössä tai myös koulumuodottain siten, että näiden oppilaitosten opiskelijoilla on mahdollisuus saada useamman oppilaitoksen opetusta sekä suorittaa ammatillinen tutkinto tai ylioppilastutkintoon johtava lukion oppimäärä, joihin kumpaankin voi sisältyä myös toisen oppilaitoksen opintoja. Niin ikään opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ammatillisista ja lukioopinnoista sekä mahdollisesti työharjoittelusta yhdistelmäopintoina muodostuva nuorisoasteen tutkinto.

Nuorisoasteen koulutuskokeiluihin tuli hakemuksia vuoden 1991 alkuun mennessä 29 ja heinäkuun loppuun mennessä 10 lisää. Nuorisoasteen kokeilulupia on myönnetty 16 kokeiluyksikölle ja oppilaitoksia kokeiluissa on mukana noin 130. Valtioneuvoston marraskuussa 1991 vuosille 1991-96 hyväksymän koulutuksen

ja korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaan muun muassa nuorisoasteen koulutuksen kehittämiskokeiluja laajennetaan siten, että kokeiluverkko on oppilaitosmuodottain ja alueellisesti kattava. Suunnitelmakauden aikana selvitetään mahdollisuudet luoda lainsäädännölliset edellytykset vastaavanlaiseen kehittämisen ja yhteistoimintaan ilman kokeilulupia.

3. Ehdotetut muutokset

Vaikka yhteistyökokeiluista ei vielä ole valmistunut opiskelijoita, voidaan saatujen kokemusten perusteella esittää jo eräitä arvioita. Kahden tutkinnon suorittaminen saattaa olla joillekin opiskelijoille hyvä vaihtoehto, mutta valtamallina se on ilmeisen raskas opiskelumuoto. Sen sijaan pienimuotoinen, valinnaisuutta lisäävä yhteistyö tarjoaa mahdollisuuksia opintojen monipuolistamiseen ja laadun parantamiseen sekä erilaisten ammatinvalintavaihtoehtojen kokeiluun. Nyt käynnissä olevilla yhteistyökokeiluilla saadaan riittävästi tietoa yhteistyötarpeista ja -muodoista, eikä siis ole tarpeen enää aloittaa uusia tai jatkaa nykyisiä kokeiluja kovin pitkään. Myöskään nuorisoasteen koulutuskokeiluja ei ole tarkoitus tuntuvasti lisätä.

Nykyinen lainsäädäntö tarjoaa vain rajalliset mahdollisuudet muuhun kuin kokeiluihin perustuvaan peruskoulun jälkeisen koulutuksen yhteistoimintaan. Koulutuksen joustavuuden lisäämiseksi olisi mielekäästä poistaa lukiota ja ammatillisia oppilaitoksia sekä muita peruskoulun jälkeistä koulutusta järjestäviä oppilaitoksia koskevista laeista ja asetuksista yhteistoiminnan esteet, niin että oppilaitokset voisivat keskinäisillä sopimuksillaan harjoittaa yhteistoimintaa opetuksessa ilman kokeilulupaa. Tarkoituksena ei olisi muuttaa oppilaitosten varsinaisia tehtäviä, vaan kukin yhteistoiminnassa mukana oleva oppilaitos keskittyisi oman opetussuunnitelmansa mukaisen opetuksen järjestämiseen.

Lukiolakiin, iltalukiolakiin (478/83) ja ammatillisista oppilaitoksista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäviksi yhteistoiminnan mahdollistavat uudet säännökset. Lukiolakiin lisättäväksi ehdotetun 60 §:n mukaan lukion oppilas voisi osallistua toisessa lukiossa, iltalukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, musiikkioppilaitoksessa, kansalais- ja työväenopistossa,

kansanopistossa, urheiluopistossa sekä muussa opetusministeriön tai opetushallituksen toimialaan kuuluvassa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen. Opetushallituksen toimialaan kuuluvat oppilaitokset on lueltu opetushallituksesta annetun asetuksen (183/91) 1 §:ssä. Toisessa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voisivat olla joko oman oppilaitoksen opintoja täydentäviä tai niillä voitaisiin korvata oman oppilaitoksen kurssveja. Opintojen korvaamista toisessa oppilaitoksessa suoritetuilla opinnoilla koskevia säännöksiä voitaisiin soveltaa varsinaisen oppilaitosten sopimuksiin perustuvan yhteistoiminnan lisäksi tilanteissa, joissa oppilas on itse hakeutunut myös toiseen oppilaitokseen opiskelemaan. Korvaamismenettelystä annettaisiin tarkemmat säännökset asetuksella. Säännöksen nojalla lukio voisi vastaavasti järjestää opetusta muusta oppilaitoksesta tuleville oppilaille. Vastaavansisältöiset säännökset otettaisiin iltalukiolakiin lisättävään 22 §:ään ja ammatillisista oppilaitoksista annettuun lakiin lisättävään 20 a §:ään. Sen sijaan musiikkioppilaitoksia, kansalais- ja työväenopistoja, kansanopistoja ja urheiluopistoja koskevat nykyiset säännökset sallivat ehdotetun yhteistoiminnan ilman säännösmuutoksia.

Toisesta oppilaitoksesta tulevia oppilaita ei luuttaisi opetusta järjestävän oppilaitoksen oppilaiksi. Näin ollen nämä oppilaat eivät vaikuttaisi opetusta järjestävän oppilaitoksen varsinaiseen tuntikehykseen eikä lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa niin sanottuun oppilaskohtaiseen valtionosuuteen. Toiminnan mahdollisesti vaatimista lisäresursseista ja opetusta järjestävälle oppilaitokselle aiheutuvista lisäkustannuksista vastaisivat yhteistoiminnan osapuolet keskinäisen sopimuksen mukaisesti. Maksuja voitaisiin periä tai sopia yhteistoiminta tapahtuvaksi vastavuoroisesti ilman korvausten maksamista. Valtionosuus palkkausmenoihin maksettaisiin kuitenkin pidettyjen tuntien mukaan opetusta antavan oppilaitoksen ylläpitäjälle.

Esityksessä ei puututtaisi koulutuksen pituuteen ammatillisessa koulutuksessa eikä lukiossa. Jotta oppilas voisi järjestelmän puitteissa halutessaan suorittaa samanaikaisesti ammatillisen tutkinnon ja lukion oppimäärän, oppilaan henkilökohtaista koulutusaikaa on kuitenkin tarpeen väljentää. Tarvittavat säännökset otettaisiin asetuksiin. Vaihtoehtoisesti oppilas voisi suorittaa kaksi tutkintoa siten, että hän ensimmäisen tutkinnon suoritettuaan kirjoittautuu

oppilaaksi siihen oppilaitokseen, jonka tutkinnon hän haluaa myös suorittaa. Oppilas voisi tällöin lukea aikaisemmin suorittamansa opinnot hyväkseen uutta tutkintoa varten. Ammatillisen oppilaitoksen oppilas voi osallistua ylioppilastutkintoon yksityisoppilaana ylioppilastutkinnosta annetun asetuksen (717/47) ja sen nojalla oikeudesta osallistua yksityisoppilaana ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluviin kokeisiin annetun opetusministeriön päätöksen (833/87) mukaisesti. Valtioneuvoston vuosille 1991–96 hyväksymän koulutuksen ja korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaan suunnitelmakaudella luodaan lukioille edellytykset siirtyä luokattoomaan opetukseen vuonna 1994. Luokaton järjestelmä antaisi nyt ehdotettua paremmat mahdollisuudet myös kahden tutkinnon suorittamiseen yhtä aikaa.

Lukiolain 16 §:ää, iltalukiolain 16 a §:ää (89/88), peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista annetun lain 5 §:ää sekä ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 2 ja 15 §:ää muutettaisiin samalla siten, ettei yhteistoimintaan osallistuvien oppilaitosten ylläpitäjien toisilleen maksamia suorituksia eikä oppilasmaksuja otettaisi huomioon valtionosuutta eikä kotikuntaosuutta ja -korvausta määrättäessä.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Oppilaitosten yhteistyöstä ei aiheudu olennaisia lisäkustannuksia. Pienimuotoisesta, valinnaisuutta lisäävästä koulutuksesta ei pääsääntöisesti synny kustannuksia, koska osa oppilaista voi ottaa aineita muista oppilaitoksista joko opiskellen vajaissa ryhmissä tai ylimääräisinä oppilaina. Mikäli oppilaitokset tarjoavat toisilleen kokonaisia kurssveja, pidettävien tuntien määrä yleensä vähenee oppilaan omassa oppilaitoksessa eivätkä kokonaiskustannukset siten lisäänty.

Kun toisesta oppilaitoksesta opintoja valinneita oppilaita ei lueta opetusta järjestävän oppilaitoksen oppilaiksi, eivät he vaikuta opetusta järjestävän oppilaitoksen ylläpitäjän muuhun kuin opettajien palkkoihin maksettavan valtionosuuden määrään.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetusministeriön ja

opetushallituksen virkamiehistä muodostetussa työryhmässä. Työryhmä on kuullut asiantuntijoina yhteistoimintakokeilussa mukana olleiden lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten rehtoreita.

Esitysluonnoksesta on neuvoteltu kuntien keskusjärjestöjen, Opettajien Ammattijärjestö OAJ:n sekä lukion ja ammatillisten oppilaitosten oppilaita edustavien järjestöjen kanssa.

6. Riippuvuus muista esityksistä

Hallitus on antanut eduskunnalle osana kuntien valtionosuusuudistusta esityksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 215/1991 vp). Lainsäädännöllä kumottaisiin muun muassa peruskoulun, lukion, ammatillisten oppilaitosten, musiikkioppilaitosten sekä kansalais- ja työväenopistojen nykyiset rahoitussäännökset. Uudessa rahoitusjärjestelmässä valtionosuudet määräytyisivät laskennallisten perusteiden mukaisesti eikä valtionosuuden käyttöä ohjailtaisi eikä valvottaisi. Eri oppilaitosmuotoja varten vahvistettaisiin yksikköhinta. Yksikköhintojen keskimääräisiä markkamääriä tarkistettaisiin valtakunnallisesti joka neljäs vuosi edellisen vuoden toteutuneiden kustannusten ja kuluvan vuoden arvioidun kustannustason sekä toiminnan laadun ja laajuuden muutosten mukaisesti. Muina vuosina huomioon otettaisiin vain kustannustasossa, toiminnan laajuudessa ja laadussa sekä oppilasta kohti lasketussa tuntimäärässä tapahtuneet muutokset. Uudessa järjestelmässä oppilaitosten valtionosuuden määrässä ei otettaisiin huomioon sitä, missä opetus tosiasiallisesti annetaan. Kustannusten jakaminen tässä esityksessä tarkoitettussa yhteistoiminnassa mukana olevien oppilaitosten kesken jäisi näin ollen täysin oppilaitosten ylläpitäjien harkintavaltaan. Oppilaitosten saamat tulot eivät uudessaakaan järjestelmässä vähentäisi valtionosuuden määrää. Uusi rahoituslainsäädäntö on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

Mikäli eduskunta hyväksyy uudet valtionosuussäännökset esitetyssä muodossa, olisivat tähän esitykseen sisältyvät rahoitussäännökset voimassa ainoastaan syyslukukauden 1992. Lukiolakiin, iltalukiolakiin ja ammatillisista oppilaitoksista annettuun lakiin ehdotetut oppilaitosten yhteistoimintasäännökset on laadittu siten, että ne soveltuvat myös uuteen valtionosuusjärjestelmään.

Mainittuun valtionosuusuudistukseen liittyy lisäksi lakiehdotus yhteisistä opettajista. Sen mukaan vastaisuudessa oppilaitosten ylläpitäjät voisivat lähes rajoituksitta päättää yhteisten opettajan virkojen ja toimien perustamisesta sekä muusta opettajien yhteiskäytöstä oppilaitosten kesken. Mikäli tämä lakiehdotus hyväksytään, tulee oppilaitosten välinen yhteistoiminta tältäkin osin huomattavasti helpottumaan.

7. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut lait edellyttävät muutoksia ja lisäksi lukioasetukseen, iltalukioasetukseen ja ammatillisia oppilaitoksia koskeviin asetuksiin. Asetuksissa on tarkoitus säätää muun muassa menettelyistä, jonka mukaan toisessa oppilaitoksessa suoritetuilla opinnoilla voidaan korvata oman oppilaitoksen opintoja. Lisäksi asetuksissa on tarkoitus säätää, mitä säännöksiä ei sovelleta niihin oppilaisiin, jotka osallistuvat opetukseen toisessa oppilaitoksessa. Tarkoituksena on esimerkiksi, ettei lukiossa opetusta saaviin ammatillisten oppilaitosten oppilaisiin sovellettaisi lukioasetuksen 41 §:n vuosiluokalta siirtämistä koskevia säännöksiä.

Ehdotetuilla laeilla ei ole tarkoitus muuttaa koulutussisältöjä eikä tuntijakoja. Tuntijaon muutosta koskeva valmistelu on kuitenkin erikseen vireillä. Lisäksi koulutuksen ja korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaan muun muassa lukion opetussuunnitelman perusteet uudistetaan vuonna 1994. Mainituissa uudistuksissa tarkoituksena on erityisesti lisätä valinnaisuutta opetuksessa. Uudistukset parantaisivat mahdollisuuksia yksilöllisten opinto-ohjelmien laatimiseen ja lisääisivät tarvetta tässä esityksessä tarkoitettuun oppilaitosten yhteistoimintaan.

8. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan seuraavan lukuvuoden alusta eli 1 päivänä elokuuta 1992.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**lukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lukiolain (477/83) 26 § ja 52 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 26 § 29 päivänä tammikuuta 1988 annetussa laissa (88/88) ja 52 §:n 2 momentti 25 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (172/91), sekä
lisätään lakiin siitä mainitulla 25 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla kumotun 60 §:n tilalle uusi 60 § seuraavasti:

26 §

Jos oppilas käy lukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä lukion saamat muut tulot, lukuun ottamatta 60 §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja.

52 §

Mitä 2, 3, 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 1 ja 3 momentissa, 12—25, 26 a—26 d, 55, 57, 58, 60 ja 69 §:ssä sekä kunnan kouluhallinnosta annetun lain 16 ja 17 §:ssä säädetään, on vastaavasti voimassa yksityisestä lukiosta ja sen oppilaista. Koululautakunnalle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin yksityisen lukion johtokunta.

60 §

Lukion oppilas voi omassa oppilaitoksessaan järjestettävän opetuksen lisäksi osallistua muussa lukiossa, iltalukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, musiikkioppilaitoksessa, kan-

salais- ja työväenopistossa, kansanopistossa, urheiluopistossa sekä muussa opetusministeriön tai opetushallituksen toimialaan kuuluvassa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten jakamisesta. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä yhden tai useamman lukiossa järjestettävän kurssin suoritukseksi sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä suoritukseksi myös silloin, kun oppilaitosten ylläpitäjät eivät ole tehneet edellä tarkoitettua yhteistoimintasopimusta.

Lukio voi järjestää opetusta 1 momentissa mainitun oppilaitoksen oppilaille sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista muista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten suorittamisesta. Tässä momentissa tarkoitettuun opetukseen osallistuvaa oppilasta ei lueta lukion oppilaaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

2.

Laki**iltalukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun iltalukiolain (478/83) 16 a § ja 21 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 16 a § 29 päivänä tammikuuta 1989 annetussa laissa (89/88) ja 21 §:n 1 momentti 25 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (173/91), sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla 25 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla kumotun 22 §:n tilalle uusi 22 § seuraavasti:

16 a §

Jos oppilas käy iltalukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan iltalukion ylläpitäjäkunnalle iltalukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä iltalukion saamat muut tulot, lukuun ottamatta 22 §:ssä tarkoitettun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja.

21 §

Yksityisestä iltalukiosta on vastaavasti voimassa, mitä 2, 3, 7—16 ja 22—24 §:ssä, 28 §:n 1 momentissa ja 30 §:ssä sekä lukiolain 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 13 ja 51 §:ssä, 52 §:n 1 momentissa ja 54 §:ssä säädetään.

22 §

Iltalukion oppilas voi omassa oppilaitoksessaan järjestettävän opetuksen lisäksi osallistua muussa iltalukiassa, lukiassa, ammatillisessa oppilaitoksessa, musiikkioppilaitoksessa, kan-

salais- ja työväenopistossa, kansanopistossa, urheiluopistossa sekä muussa opetusministeriön tai opetushallituksen toimialaan kuuluvassa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten jakamisesta. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä yhden tai usemman iltalukiassa järjestettävän kurssin suoritukseksi. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä suoritukseksi myös silloin, kun oppilaitosten ylläpitäjät eivät ole tehneet edellä tarkoitettua yhteistoimintasopimusta.

Iltalukio voi järjestää opetusta 1 momentissa mainitun oppilaitoksen oppilaille sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten suorittamisesta. Tässä momentissa tarkoitettuun opetukseen osallistuvaa oppilasta ei lueta iltalukion oppilaaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

3.

Laki

peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 5 §:n 4 momentti seuraavasti:

5 §

Siitä poiketen, mitä valtionosuuslain 7 §:ssä säädetään, käyttökustannusten vähennykseksi ei lueta lukion oppilasmaksuja, lukiolain 60 §:n mukaisen opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja eikä opettajien ja rehtorien osalta saatuja

korvauksia tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

4.

Laki

ammattillisista oppilaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ammatillisista oppilaitoksista 10 päivänä huhtikuuta 1987 annettuun lakiin (487/87) uusi 20 a § seuraavasti:

20 a §

Opetukseen osallistuminen muussa oppilaitoksessa ja muu opetuksen järjestäminen

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelija voi omassa oppilaitoksessaan järjestettävän opetuksen lisäksi osallistua muussa ammatillisessa oppilaitoksessa, lukiossa, iltalukiossa, musiikkioppilaitoksessa, kansalais- ja työväenopistossa, kansanopistossa, urheiluopistossa sekä muussa opetusministeriön tai opetushallituksen toimialaan kuuluvassa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen sen mukaan kuin oppilaitoksen ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Muussa oppilai-

toksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä yhden tai useamman ammatillisessa oppilaitoksessa järjestettävän kurssin suoritukseksi sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Ammatillinen oppilaitos voi järjestää opetusta myös muun 1 momentissa mainitun oppilaitoksen opiskelijoille sen mukaan kuin oppilaitoksen ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Tässä momentissa tarkoitettuun opetukseen osallistuvaa opiskelijaa ei lueta ammatillisen oppilaitoksen opiskelijaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

5.

Laki**ammattillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 2 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta 3 päivänä kesäkuuta 1983 annetun lain (494/83) 2 §:n 2 momentin 5 kohta ja 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §*Suhde valtionosuuslakiin*

Valtionosuuslain säännöksistä poiketaan seuraavasti:

5) valtionosuuslain 7 §:stä poiketen käyttökustannusten vähennykseksi ei lueta työtoiminnan tuloja, paitsi tämän lain 13 §:ssä tarkoitettussa väliaikaisessa ammatillisessa koulutuksessa, eikä myöskään oppilasmaksuja, ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 20 a §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja eikä rehtorien ja opettajien osalta saatuja korvauksia tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella;

pilaitoksen ylläpitäjälle maksuosuuden, jonka oppilasta kohden lasketun määrän opetushallitus määrää kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy oppilaitoksen edellä 5 §:ssä tarkoitetuista valtionosuuteen oikeuttavista, oppilasta kohden lasketuista käyttökustannuksista. Käyttökustannuksista vähennetään ensin 6 §:n 2 momentin mukaan määräytyvät valtionosuudet sekä työtoiminnan tulojen ja menojen erotus samoin kuin oppilaitoksen saamat muut tulot, lukuun ottamatta ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 20 a §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

15 §*Maksuosuus kunnalliselle oppilaitokselle*

Oppilaan kotikunta suorittaa kunnallisen op-

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Riitta Uosukainen*

1.

Laki**lukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lukiolain (477/83) 26 § ja 52 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 26 § 29 päivänä tammikuuta 1988 annetussa laissa (88/88) ja 52 §:n 2 momentti 25 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (172/91), sekä
lisätään lakiin siitä mainitulla 25 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla kumotun 60 §:n tilalle uusi 60 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

26 §

Jos oppilas käy lukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä lukion saamat muut tulot.

Ehdotus

26 §

Jos oppilas käy lukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä lukion saamat muut tulot, *lukuun ottamatta 60 §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja.*

52 §

Mitä 2, 3, 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 1 ja 3 momentissa, 12—25, 26 a—26 d, 55, 57, 58 ja 69 §:ssä sekä kunnan kouluhallinnosta annetun lain 16 ja 17 §:ssä säädetään, on vastaavasti voimassa yksityisestä lukiosta ja sen oppilaista. Koululautakunnalle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin yksityisen lukion johtokunta.

Mitä 2, 3, 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 1 ja 3 momentissa, 12—25, 26 a—26 d, 55, 57, 58, 60 ja 69 §:ssä sekä kunnan kouluhallinnosta annetun lain 16 ja 17 §:ssä säädetään, on vastaavasti voimassa yksityisestä lukiosta ja sen oppilaista. Koululautakunnalle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin yksityisen lukion johtokunta.

60 §

Lukion oppilas voi omassa oppilaitoksessaan järjestettävän opetuksen lisäksi osallistua muussa lukiossa, iltalukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, musiikkioppilaitoksessa, kansalais- ja työväenopistossa, kansanopistossa, urheiluopistossa sekä muussa opetusministeriön tai opetushallituksen toimialaan kuuluvassa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen sen mukaan kuin op-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

opilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten jakamisesta. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä yhden tai useamman lukiossa järjestettävän kurssin suoritukseksi sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä suoritukseksi myös silloin, kun oppilaitosten ylläpitäjät eivät ole tehneet edellä tarkoitettua yhteistoimintasopimusta.

Lukio voi järjestää opetusta 1 momentissa mainitun oppilaitoksen oppilaille sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista muista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten suoritamisesta. Tässä momentissa tarkoitettuun opetukseen osallistuvaa oppilasta ei lueta lukion oppilaaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

2.**Laki****iltalukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun iltalukiolain (478/83) 16 a § ja 21 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 16 a § 29 päivänä tammikuuta 1989 annetussa laissa (89/88) ja 21 §:n 1 momentti 25 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (173/91), sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla 25 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla kumotun 22 §:n tilalle uusi 22 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***16 a §**

Jos oppilas käy iltalukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan iltalukion ylläpitäjäkunnalle iltalukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden iltalukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttö-

16 a §

Jos oppilas käy iltalukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan iltalukion ylläpitäjäkunnalle iltalukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttö-

Voimassa oleva laki

kustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä iltalukion saamat muut tulot.

21 §

Yksityisestä iltalukiosta on vastaavasti voimassa, mitä 2, 3, 7—16 ja 22—24 §:ssä, 28 §:n 1 momentissa ja 30 §:ssä sekä lukiolain 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 13 ja 51 §:ssä, 52 §:n 1 momentissa ja 54 §:ssä säädetään.

Ehdotus

kustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä iltalukion saamat muut tulot, lukuun ottamatta 22 §:ssä tarkoitettun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja.

21 §

Yksityisestä iltalukiosta on vastaavasti voimassa, mitä 2, 3, 7—16 ja 22—24 §:ssä, 28 §:n 1 momentissa ja 30 §:ssä sekä lukiolain 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 13 ja 51 §:ssä, 52 §:n 1 momentissa ja 54 §:ssä säädetään.

22 §

Ilталukion oppilas voi omassa oppilaitoksessaan järjestettävän opetuksen lisäksi osallistua muussa iltalukiassa, lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, musiikkioppilaitoksessa, kansalais- ja työväenopistossa, kansanopistossa, urheiluoipistossa sekä muussa opetusministeriön tai opetushallituksen toimialaan kuuluvassa oppilaitoksessa järjestettävään opetukseen sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten jakamisesta. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä yhden tai useamman iltalukiassa järjestettävän kurssin suoritukseksi. Muussa oppilaitoksessa suoritettut opinnot voidaan hyväksyä suoritukseksi myös silloin, kun oppilaitosten ylläpitäjät eivät ole tehneet edellä tarkoitettua yhteistoimintasopimusta.

Ilталukio voi järjestää opetusta 1 momentissa mainitun oppilaitoksen oppilaille sen mukaan kuin oppilaitosten ylläpitäjät keskenään sopivat, jollei tästä laista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä muuta johdu. Oppilaitosten ylläpitäjät voivat sopia myös opetuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten suoritamisesta. Tässä momentissa tarkoitettuun opetukseen osallistuvaa oppilasta ei lueta iltalukion oppilaaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

3.

Laki

peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 5 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Siitä poiketen, mitä valtionosuuslain 7 §:ssä on säädetty, käyttökustannusten vähennykseksi ei lueta lukion oppilasmaksuja eikä opettajien ja rehtorien osalta saatuja korvauksia tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella.

Siitä poiketen, mitä valtionosuuslain 7 §:ssä säädetään, käyttökustannusten vähennykseksi ei lueta lukion oppilasmaksuja, *lukiolain 60 §:n mukaisen opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja* eikä opettajien ja rehtorien osalta saatuja korvauksia tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

4.

Laki

ammattillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 2 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta 3 päivänä kesäkuuta 1983 annetun lain (494/83) 2 §:n 2 momentin 5 kohta ja 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Suhde valtionosuuslakiin

Valtionosuuslain säännöksistä poiketaan seuraavasti:

5) valtionosuuslain 7 §:stä poiketen käyttökustannusten vähennykseksi ei lueta työtoiminnan tuloja, paitsi tämän lain 13 §:ssä tarkoitussa väliaikaisessa ammatillisessa koulutuksessa, eikä oppilasmaksuja eikä myöskään rehto-

5) valtionosuuslain 7 §:stä poiketen käyttökustannusten vähennykseksi ei lueta työtoiminnan tuloja, paitsi tämän lain 13 §:ssä tarkoitussa väliaikaisessa ammatillisessa koulutuksessa, eikä *myöskään oppilasmaksuja, ammatilli-*

Voimassa oleva laki

rien ja opettajien osalta saatuja korvaksia tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella;

15 §

Maksuosuus kunnalliselle oppilaitokselle

Oppilaan kotikunta suorittaa kunnallisen oppilaitoksen ylläpitäjälle maksuosuuden, jonka oppilasta kohden lasketun määrän ammattikasvatushallitus määrää kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy oppilaitoksen edellä 5 §:ssä tarkoitetuista valtionosuuteen oikeuttavista, oppilasta kohden lasketuista käyttökustannuksista. Käyttökustannuksista vähennetään ensin 6 §:n 2 momentin mukaan määräytyvät valtionosuudet sekä työtoiminnan tulojen ja menojen erotus samoin kuin oppilaitoksen saamat muut tulot.

Ehdotus

sista oppilaitoksista annetun lain 20 a §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja eikä rehtorien ja opettajien osalta saatuja korvauksia tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella;

15 §

Maksuosuus kunnalliselle oppilaitokselle

Oppilaan kotikunta suorittaa kunnallisen oppilaitoksen ylläpitäjälle maksuosuuden, jonka oppilasta kohden lasketun määrän opetushallitus määrää kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy oppilaitoksen edellä 5 §:ssä tarkoitetuista valtionosuuteen oikeuttavista, oppilasta kohden lasketuista käyttökustannuksista. Käyttökustannuksista vähennetään ensin 6 §:n 2 momentin mukaan määräytyvät valtionosuudet sekä työtoiminnan tulojen ja menojen erotus samoin kuin oppilaitoksen saamat muut tulot, lukuun ottamatta ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 20 a §:ssä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä saatuja tuloja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1992.

